

Samråd inför vattenförvaltning 2021-2027

Sammanfattning

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har till Haninge kommun översänt förslag till Förvaltningsplan, Miljökvalitetsnormer, Åtgärdsprogram och Miljökonsekvensbeskrivning inför den nya förvaltningscykeln 2021-2027. Samrådet sker under perioden 1 november 2020 till 30 april 2021.

Grunden är EU:s vattendirektiv, lagstiftat i Sverige via miljöbalkens 5 kap, som säger att alla våra vatten ska ha en god status och att vi ska ha en hållbar förvaltning av dessa.

För Haninge kommun innebär remissförslaget dels direkta kostnader för fysiska åtgärder i vattenförekomster, dels kostnader för genomförande av styrmedel för att kunna uppnå god vattenstatus i kommunens samtliga vattenförekomster till måläret 2027.

Bakgrund

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har till Haninge kommun översänt samrådsmaterial för synpunkter inför nästa sexårscykel inom vattenförvaltningen 2021-2027.

Grunden är EU:s vattendirektiv, lagstiftat i Sverige via miljöbalkens 5 kap, som säger att alla vatten ska ha en god status och att vi ska ha en hållbar förvaltning av dessa.

Miljökvalitetsnormerna (MKN) säger vilken kvalitet, status, ett vatten ska ha vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vatten ska uppnå god kvalitet till senast 2027. Det finns också ett försämringsförbud som innebär att statusen i våra vatten inte får försämrats enligt lag. Som en del i detta arbete återrporterar Haninge kommun varje år till vattenmyndigheten hur åtgärdsarbetet fortgår för att nå god vattenstatus innan 2027.

Vattenförvaltningsarbetet ingår även i större sammanhang. Av de 16 miljömål Sveriges riksdag har beslutat om har många kopplingar till vatten. I åtgärdsprogrammet anges de miljömål som varje åtgärd stöder, till exempel "Levande sjöar och vattendrag" och "Grundvatten av god kvalitet".

Vattenförvaltning är också en del i regeringens handlingsplan för Agenda 2030 och Haninge kommun har i kommunens miljö- och klimatpolitiska program (antagen i kommunfullmäktige 2017, § 246) satt upp målet om att Haninge samtliga vatten ska uppnå god status till 2027 i enighet med vattendirektivet och Svensk vattenförvaltning.

Detta samråd innehåller förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för perioden 2021-2027.

Vattenmyndigheten föreslår totalt sextio åtgärder, varav 8 st är riktade till kommuner.

I det nya samrådsförslaget har Vattenmyndigheten skruvat till åtgärdsarbetet ytterligare eftersom åtgärdstakten i Sverige går för långsamt. Åtgärder som exempelvis fångar upp

näringsämnen innan de kommer ut i sjöar, vattendrag och hav behöver öka för att uppsatta mål ska nås. Inför kommande förvaltningscykel har därför vattenmyndigheten föreslagit att:

- genomförandet av åtgärder behöver integreras tydligare i kommunens ordinarie verksamhet och löpande förvaltning såsom i samhällsplaneringen i stort. På så sätt kan medvetandet om, och engagemanget för, vattenmiljöfrågor hos verksamhetsutövare och enskilda öka för att miljökvalitetsnormerna ska kunna uppfyllas
- förvaltningen av vatten ska baseras på avrinningsområden och inte administrativa gränser. Kommunen behöver samverka med andra aktörer inom avrinningsområden för att uppnå god vattenstatus.

All information om samrådet hittas här:

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/samrad-om-forvaltningsplan-atgardsprogram-och-miljokvalitetsnormer-2021-2027.html>

Samtidigt som vattenmyndighetens samråd pågår löper även samråd för havsmiljöförvaltningen. Dessa är tydligt kopplade till varandra eftersom det vi gör på land och vid kusten påverkar den marina miljön och havets möjligheter att nå god status.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningens vatten- och avloppsavdelning har gemensamt diskuterat förslaget och därefter utarbetat yttrandet. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund erbjuds möjlighet att yttra sig men avböjde medverkan.

För Haninge kommun innebär remissförslaget dels direkta kostnader för fysiska åtgärder i vattenförekomster och dels kostnader för genomförande av styrmedel. Några exempel på detta kan vara:

- Kostnader för olika typer av vattenåtgärder
- Kostnader på grund av utökad tillsynsbehov
- Kostnader för miljöövervakning, uppföljning och utökade recipientkontrollprogram
- Uppdaterad vattenplan och framtagande av lokala åtgärdsprogram för avrinningsområden omfattande yt-, grund och kustvatten
- Ökat behov av samarbete och samverkan internt, externt och regionalt för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna uppnås.

Haninge kommun arbetar sedan tidigare med kommunsamarbetsprojekt och avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram i linje med vattenmyndighetens förslag. Det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken är nu uppe för beslut i Stockholm, Huddinge, Tyresö och Haninge kommuner.

Vidare har kommunen påbörjat framtagandet av förvaltningsövergripande lokala åtgärdsprogram för Vitsån- och Husbyåns avrinningsområden. Kommunstyrelsekontoret planerar även att revidera och modernisera Vattenplanen från 2012, antagen av kommunfullmäktige 2012-10-15, § 154, för att på bästa sätt kunna möta morgondagens vattenplaneringsbehov.

Kommunen tar således fram den övergripande planeringen för hur kommunen ämnar arbeta och förvalta Haninges vatten. Sedan är det ofta markägare och verksamhetsutövare som ska vidta faktiska åtgärder så att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs. Det är viktigt att behålla, utveckla och förmedla olika former av information och ekonomiskt stöd för att åtgärder ska bli genomförda. Vattenmyndighetens krav på åtgärder behöver bli mer tydliga för denna grupp och att handlingar blir lätta att förstå och ta till sig.

Åtgärdsprogrammet kommer att generera behov av mer inventeringar, provtagningar och utökad tillsyn för de vattenförekomster som har sämre än god status eller där dataunderlag saknas för att fastställa status och därefter föreslå adekvata åtgärder. I dagsläget saknas verktyg för att realisera detta i form av bristande ansvarsfördelning, finansiering och tillsynsarbete ofta på grund av resursbrist. Finansieringsstödet för kommunerna behöver därför stärkas ytterligare och göras lättillgängligt för att kunna möta vattenmyndighetens plan för 2021-2027. Detta ser

kommunstyrelsekontoret som avgörande om kommunen ska kunna uppnå god vattenstatus till 2027.

Alla kommunens synpunkter på vattenmyndighetens remissförslag redovisas i sin helhet i samrådets svarsenkät (bilaga) enligt vattenmyndighetens önskemål. Kommunens förvaltningar har fokuserat sina synpunkter på förslag till Åtgärdsprogram eftersom det är detta som direkt berör kommunen.

Underlag för beslut

- Vattenmyndighetens förslag till Förvaltningsplan, Miljökvalitetsnormer, Åtgärdsprogram och Miljökonsekvensbeskrivning 2021-2027
- Vattenmyndighetens samrådsmaterial - Svarswebbenkät
- Klimat- och miljöpolitiska programmet, KF 2017-10-09 § 246